

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಮಾರ್ಗೇ ಶ್ರೀರಾಮೇಣಾಯೋಧ್ಯಾಪುರೀತೋ
ವನವಾಸಾಯಾನುಜ್ಞಾಪ್ರಾರ್ಥನಂ ಶೃಂಗವೇರಪುರೇ ಗಂಗಾತಟೇ
ಸಮುಪಸ್ಥಾಯ ತತ್ರ ರಾತ್ರೌ ತಸ್ಯ ನಿವಾಸೋ ನಿಷಾದರಾಜೇನ ಗುಹೇನ ತಸ್ಯ
ಸತ್ಕಾರಶ್ಚ

ವಿಶಾಲಾನ್ ಕೋಸಲಾನ್ ರಮ್ಯಾನ್ ಯಾತ್ವಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಪೂರ್ವಜಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಮುನ್ಮುಖೋ ಧೀಮಾನ್ ಪ್ರಾಂಜಲಿರ್ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 2.50.1 ||

ಆಪೃಚ್ಛೇ ತ್ವಾಂ ಪುರಿಶ್ರೇಷ್ಠೇ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಪರಿಪಾಲಿತೇ |
ದೈವತಾನಿ ಚ ಯಾನಿ ತ್ವಾಂ ಪಾಲಯಂತ್ಯಾವಸಂತಿ ಚ || 2.50.2 ||

ನಿವೃತ್ತವನವಾಸಸ್ತ್ವಾಮನೃಣೋ ಜಗತೀಪತೇಃ |
ಪುನರ್ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಾತ್ರಾ ಚ ಪಿತ್ರಾ ಚ ಸಹ ಸಂಗತಃ || 2.50.3 ||

ತತೋ ರುಚಿರತಾಮ್ರಾಕ್ಷೋ ಭುಜಮುದ್ಯಮ್ಯ ದಕ್ಷಿಣಂ |
ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣಮುಖೋ ದೀನೋಽಬ್ರವೀಜ್ಜಾನಪದಂ ಜನಂ || 2.50.4 ||

ಅನುಕ್ರೋಶೋ ದಯಾ ಚೈವ ಯಥಾರ್ಹಂ ಮಯಿ ವಃ ಕೃತಃ |
ಚಿರಂ ದುಃಖಸ್ಯ ಪಾಪೀಯೋ ಗಮ್ಯತಾಮರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ || 2.50.5 ||

ತೇಽಭಿವಾದ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ |
ವಿಲಪಂತೋ ನರಾ ಘೋರಂ ವ್ಯತಿಷ್ಠಂಶ್ಚ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ || 2.50.6 ||

ತಥಾ ವಿಲಪತಾಂ ತೇಷಾಮತ್ಯಪ್ತಾನಾಂ ಚ ರಾಘವಃ |
ಅಚಕ್ಷುವಿಷಯಂ ಪ್ರಾಯಾದ್ ಯಥಾರ್ಕಃ ಕ್ಷಣದಾಮುಖೇ || 2.50.7 ||

ತತೋ ಧಾನ್ಯಧನೋಪೇತಾನ್ ದಾನಶೀಲಜನಾನ್ ಶಿವಾನ್ |
ಅಕುತಶ್ಚಿದ್ಭಯಾನ್ ರಮ್ಯಾಂಶ್ಚೈತ್ಯಯೂಪಸಮಾವೃತಾನ್ || 2.50.8 ||

ಉದ್ಯಾನಾಮ್ರವಣೋಪೇತಾನ್ ಸಂಪನ್ನಸಲಿಲಾಶಯಾನ್ |
ತುಷ್ಟಪುಷ್ಟಜನಾರ್ಕಣಾನ್ ಗೋಕುಲಾಕುಲಸೇವಿತಾನ್ || 2.50.9 ||

ರಕ್ಷಣೀಯಾನ್ ನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಘೋಷಾಭಿನಾದಿತಾನ್ |
ರಥೇನ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಃ ಕೋಸಲಾನತ್ಯವರ್ತತ || 2.50.10 ||

ಮಧ್ಯೇನ ಮುದಿತಂ ಸ್ಥಿತಂ ರಮ್ಯೋದ್ಯಾನಸಮಾಕುಲಂ |
ರಾಜ್ಯಂ ಭೋಜ್ಯಂ ನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಯಯೌ ಧೃತಿಮತಾಂ ವರಃ || 2.50.11 ||

ತತ್ರ ತ್ರಿಪಥಗಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಶೀತತೋಯಾಮಶೈವಲಾಂ |
ದದರ್ಶ ರಾಘವೋ ಗಂಗಾಂ ರಮ್ಯಾಮೃಷಿನಿಷೇವಿತಾಂ || 2.50.12 ||

ಆಶ್ರಮೈರವಿದೂರಸ್ಥೈಃ ಶ್ರೀಮದ್ಭಿಃ ಸಮಲಂಕೃತಾಂ |
ಕಾಲೇಽಪ್ಸರೋಭಿಹೃಷ್ಣಾಭಿಃ ಸೇವಿತಾಂಭೋಹೃದಾಂ ಶಿವಾಂ || 2.50.13 ||

ದೇವದಾನವಗಂಧರ್ವೈಃ ಕಿನ್ನರೈರುಪಶೋಭಿತಾಂ |
ನಾಗಗಂಧರ್ವಪತ್ನೀಭಿಃ ಸೇವಿತಾಂ ಸತತಂ ಶಿವಾಂ || 2.50.14 ||

ದೇವಾಕ್ರಿಡಶತಾರ್ಕಣಾಂ ದೇವೋದ್ಯಾನಯುತಾಂ ನದೀಂ |
ದೇವಾರ್ಥಮಾಕಾಶಗತಾಂ ವಿಖ್ಯಾತಾಂ ದೇವಪದ್ಮಿನೀಂ || 2.50.15 ||

ಜಲಾಘಾತಾಟ್ಟಹಾಸೋಗ್ರಾಂ ಫೇನನಿರ್ಮಲಹಾಸಿನೀಂ |
ಕ್ಷಚಿದ್ ವೇಣೀಕೃತಜಲಾಂ ಕ್ಷಚಿದಾವರ್ತಶೋಭಿತಾಂ || 2.50.16 ||

ಕ್ಷಚಿತ್ ಸ್ತಿಮಿತಗಂಭೀರಾಂ ಕ್ಷಚಿದ್ ವೇಗಸಮಾಕುಲಾಂ |
ಕ್ಷಚಿದ್ ಗಂಭೀರನಿರ್ಘೋಷಾಂ ಕ್ಷಚಿದ್ ಭೈರವನಿಃಸ್ವನಾಂ || 2.50.17 ||

ದೇವಸಂಘಾಪ್ಲುತಜಲಾಂ ನಿರ್ಮಲೋತ್ಪಲಸಂಕುಲಾಂ |
ಕ್ಷಚಿದಾಭೋಗಪುಲಿನಾಂ ಕ್ಷಚಿನ್ನಿರ್ಮಲವಾಲುಕಾಂ || 2.50.18 ||

ಹಂಸಸಾರಸಸಂಘುಷ್ಠಾಂ ಚಕ್ರವಾಕೋಪಶೋಭಿತಾಂ |
ಸದಾಮತ್ತೈಶ್ಚ ವಿಹಗೈರಭಿಪನ್ನಾಮನಿಂದಿತಾಂ || 2.50.19 ||

ಕ್ಷಚಿತ್ ತೀರರುಹೈರ್ವೃಕ್ಷೈರ್ಮಾಲಾಭಿರಿವ ಶೋಭಿತಾಂ |
ಕ್ಷಚಿತ್ ಫುಲ್ಲೋತ್ಪಲಚ್ಛನ್ನಾಂ ಕ್ಷಚಿತ್ ಪದ್ಮವನಾಕುಲಾಂ || 2.50.20 ||

ಕ್ಷಚಿತ್ ಕುಮುದಖಂಡೈಶ್ಚ ಕುಡ್ಮಲೈರುಪಶೋಭಿತಾಂ |
ನಾನಾಪುಷ್ಪರಜೋದ್ವಸ್ತಾಂ ಸಮದಾಮಿವ ಚ ಕ್ಷಚಿತ್ || 2.50.21 ||

ವ್ಯಪೇತಮಲಸಂಘಾತಾಂ ಮಣಿನಿರ್ಮಲದರ್ಶನಾಂ |
ದಿಶಾಗಜೈರ್ವನಗಜೈರ್ಮತ್ತೈಶ್ಚ ವರವಾರಣೈಃ || 2.50.22 ||

ದೇವರಾಜೋಪವಾಹೈಶ್ಚ ಸನ್ನಾದಿತವನಾಂತರಾಂ |
ಪ್ರಮದಾಮಿವ ಯತ್ನೇನ ಭೂಷಿತಾಂ ಭೂಷಣೋತ್ತಮೈಃ || 2.50.23 ||

ಫಲಪುಷ್ಪೈಃ ಕಿಸಲಯೈರ್ವೃತಾಂ ಗುಲ್ಮೈರ್ದ್ವಿಜೈಸ್ತಥಾ |
ವಿಷ್ಣುಪಾದಚ್ಯುತಾಂ ದಿವ್ಯಾಮಪಾಪಾಂ ಪಾಪನಾಶಿನೀಂ || 2.50.24 ||

ಶಿಂಶುಮಾರೈಶ್ಚ ನಕ್ರೈಶ್ಚ ಭುಜಂಗೈಶ್ಚ ಸಮನ್ವಿತಾಂ |
ಶಂಕರಸ್ಯ ಜಟಾಜೂಟಾದ್ ಭ್ರಷ್ಟಾಂ ಸಾಗರತೇಜಸಾ || 2.50.25 ||

ಸಮುದ್ರಮಹಿಷೀಂ ಗಂಗಾಂ ಸಾರಸಕ್ರೌಂಚನಾದಿತಾಂ |
ಆಸಸಾದ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರತಿ || 2.50.26 ||

ತಾಮೂರ್ಮಿಕಲಿಲಾವರ್ತಾಮನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯ ಮಹಾರಥಃ |
ಸುಮಂತ್ರಮಬ್ರವೀತ್ ಸೂತಮಿಹೈವಾದ್ಯ ವಸಾಮಹೇ || 2.50.27 ||

ಅವಿದೂರಾದಯಂ ನದ್ಯಾ ಬಹುಪುಷ್ಪಪ್ರವಾಲವಾನ್ |
ಸುಮಹಾನಿಂಗುದೀವೃಕ್ಷೋ ವಸಾಮೋಽತ್ರೈವ ಸಾರಥೇ || 2.50.28 ||

ಪ್ರೇಕ್ಷಾಮಿ ಸರಿತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಂ ಸಮ್ಮಾನ್ಯಸಲಿಲಾಂ ಶಿವಾಂ |
ದೇವಮಾನವಗಂಧರ್ವಮೃಗಪನ್ನಗಪಕ್ಷಿಣಾಂ || 2.50.29 ||

ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚ ಸುಮಂತ್ರಶ್ಚ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ರಾಘವಂ |
ಉಕ್ತ್ವಾ ತಮಿಂಗುದೀವೃಕ್ಷಂ ತದೋಪಯಯತುರ್ಹಯೈಃ || 2.50.30 ||

ರಾಮೋಽಭಿಯಾಯ ತಂ ರಮ್ಯಂ ವೃಕ್ಷಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುನಂದನಃ |
ರಥಾದವತರತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಭಾರ್ಯಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಃ || 2.50.31 ||

ಸುಮಂತ್ರೋಽಪ್ಯವತೀರ್ಯಾಥ ಮೋಚಯಿತ್ವಾ ಹಯೋತ್ತಮಾನ್ |
ವೃಕ್ಷಮೂಲಗತಂ ರಾಮಮುಪತಸ್ಥೇ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 2.50.32 ||

ತತ್ರ ರಾಜಾ ಗುಹೋ ನಾಮ ರಾಮಸ್ಯಾತ್ಮಸಮಃ ಸಖಾ |
ನಿಷಾದಜಾತ್ಯೋ ಬಲವಾನ್ ಸ್ಥಪತಿಶ್ಚೇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ || 2.50.33 ||

ಸ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಂ ರಾಮಂ ವಿಷಯಮಾಗತಂ |
ವೃದ್ಧೈಃ ಪರಿವೃತೋಽಮಾತ್ಯೈರ್ಜ್ಞಾತಿಭಿಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಾಗತಃ || 2.50.34 ||

ತತೋ ನಿಷಾದಾಧಿಪತಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೂರಾದುಪಸ್ಥಿತಂ |
ಸಹ ಸೌಮಿತ್ರಿಣಾ ರಾಮಃ ಸಮಾಗಚ್ಛದ್ ಗುಹೇನ ಸಃ || 2.50.35 ||

ತಮಾರ್ತಃ ಸಂಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಗುಹೋ ರಾಘವಮಬ್ರವೀತ್ |
ಯಥಾಯೋಧ್ಯಾ ತಥೇದಂ ತೇ ರಾಮ ಕಿಂ ಕರವಾಣಿ ತೇ || 2.50.36 ||

ಈದೃಶಂ ಹಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ಕಃ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯತ್ಯತಿಥಿಂ ಪ್ರಿಯಂ |
ತತೋ ಗುಣವದನ್ನಾದ್ಯಮುಪಾದಾಯ ಪೃಥಗ್ವಿಧಂ || 2.50.37 ||

ಅರ್ಘ್ಯಂ ಚೋಪಾನಯಚ್ಛೇಫ್ರಂ ವಾಕ್ಯಂ ಚೇದಮುವಾಚ ಹ |
ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾಬಾಹೋ ತವೇಯಮಖಿಲಾ ಮಹೀ || 2.50.38 ||

ವಯಂ ಪ್ರೇಷ್ಯಾ ಭವಾನ್ ಭರ್ತಾ ಸಾಧು ರಾಜ್ಯಂ ಪ್ರಶಾಧಿ ನಃ |
 ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಭೋಜ್ಯಂ ಚ ಪೇಯಂ ಚ ಲೇಹ್ಯಂ ಚೈತದುಪಸ್ಥಿತಂ |
 ಶಯನಾನಿ ಚ ಮುಖ್ಯಾನಿ ವಾಜಿನಾಂ ಖಾದನಂ ಚ ತೇ || 2.50.39 ||

ಗುಹಮೇವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ತು ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
 ಅರ್ಚಿತಾಶ್ಚೈವ ಹೃಷ್ವಾಶ್ಚ ಭವತಾ ಸರ್ವದಾ ವಯಂ || 2.50.40 ||

ಪದ್ಭ್ಯಾಮಭಿಗಮಾಚ್ಚೈವ ಸ್ನೇಹಸಂದರ್ಶನೇನ ಚ |
 ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಸಾಧುವೃತ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಪೀಡಯನ್ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 2.50.41 ||

ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ತ್ವಾಂ ಗುಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಹ್ಯರೋಗಂ ಸಹ ಬಾಂಧವೈಃ |
 ಅಪಿ ತೇ ಕುಶಲಂ ರಾಷ್ಟ್ರೇ ಮಿತ್ರೇಷು ಚ ವನೇಷು ಚ || 2.50.42 ||

ಯತ್ ತ್ವಿದಂ ಭವತಾ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಸಮುಪಕಲ್ಪಿತಂ |
 ಸರ್ವಂ ತದನುಜಾನಾಮಿ ನಹಿ ವರ್ತೇ ಪ್ರತಿಗ್ರಹೇ || 2.50.43 ||

ಕುಶಚೀರಾಜಿನಧರಂ ಫಲಮೂಲಾಶನಂ ಚ ಮಾಂ |
 ವಿದ್ಧಿ ಪ್ರಣಿಹಿತಂ ಧರ್ಮೇ ತಾಪಸಂ ವನಗೋಚರಂ || 2.50.44 ||

ಅಶ್ವಾನಾಂ ಖಾದನೇನಾಹಮರ್ಥೀ ನಾನ್ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ |
 ಏತಾವತಾತ್ರ ಭವತಾ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಸುಪೂಜಿತಃ || 2.50.45 ||

ಏತೇ ಹಿ ದಯಿತಾ ರಾಜ್ಞಃ ಪಿತುರ್ದಶರಥಸ್ಯ ಮೇ |
 ಏತೈಃ ಸುವಿಹಿತೈರಶ್ವೈರ್ಭವಿಷ್ಯಾಮ್ಯಹಮರ್ಚಿತಃ || 2.50.46 ||

ಅಶ್ವಾನಾಂ ಪ್ರತಿಪಾನಂ ಚ ಖಾದನಂ ಚೈವ ಸೋಽನ್ವಶಾತ್ |
 ಗುಹಸ್ತತ್ತ್ವೈವ ಪುರುಷಾಂಸ್ತ್ವರಿತಂ ದೀಯತಾಮಿತಿ || 2.50.47 ||

ತತಶ್ಚೀರೋತ್ತರಾಸಂಗಃ ಸಂಧ್ಯಾಮನ್ವಾಸ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ |
 ಜಲಮೇವಾದದೇ ಭೋಜ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾಹೃತಂ ಸ್ವಯಂ || 2.50.48 ||

ತಸ್ಯ ಭೂಮೌ ಶಯಾನಸ್ಯ ಪಾದೌ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ |
ಸಭಾರ್ಯಸ್ಯ ತತೋಽಭ್ಯೇತ್ಯ ತಸೌ ವೃಕ್ಷಮುಪಾಶ್ರಿತಃ || 2.50.49 ||

ಗುಹೋಽಪಿ ಸಹ ಸೂತೇನ ಸೌಮಿತ್ರಿಮನುಭಾಷಯನ್ |
ಅನ್ವಜಾಗ್ರತ್ ತತೋ ರಾಮಮಪ್ರಮತ್ತೋ ಧನುರ್ಧರಃ || 2.50.50 ||

ತಥಾ ಶಯಾನಸ್ಯ ತತೋ ಯಶಸ್ವಿನೋ
ಮನಸ್ವಿನೋ ದಾಶರಥೇರ್ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಅದೃಷ್ಟದುಃಖಸ್ಯ ಸುಖೋಚಿತಸ್ಯ ಸಾ
ತದಾ ವ್ಯತೀತಾ ಸುಚಿರೇಣ ಶರ್ವರೀ || 2.50.51 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ||